

Г. О. Слабкий¹, В. В. Бідний²¹ Ужгородський національний університет² Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України

ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРВИННОЇ ІНВАЛІДИЗАЦІЇ ТА СМЕРТНОСТІ ДОРΟΣЛОГО ТА ПРАЦЕЗДАТНОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ВНАСЛІДОК ХВОРОБ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ

Представлено аналіз первинної інвалідизації дорослого населення та населення працездатного віку внаслідок хвороб сечостатевої системи. Даний показник має тенденцію до зростання. В структурі первинно визнаних інвалідами внаслідок хвороб сечостатевої системи серед дорослого населення за групами інвалідності зростає частка осіб, що мають першу групу інвалідності. Наведено показники смертності населення України внаслідок хвороб сечостатевої системи, серед яких найвищими є показники смертності від злоякісних новоутворень передміхурової залози, нирки та сечового міхура.

Ключові слова: первинна інвалідизація, смертність дорослого та працездатного населення, хвороби сечостатевої системи.

Показники первинної інвалідизації населення та його смертності внаслідок окремих класів хвороб є важливим індикатором як стану здоров'я населення так і організації та ефективності спеціалізованої медичної допомоги [3–6]. Захворюваність населення на хвороби сечостатевої системи та їх поширеність мають тенденцію до зростання [1, 2], що і визначило актуальність даної публікації.

Мета роботи: вивчити та проаналізувати показники первинного виходу на інвалідність та показники смертності населення України внаслідок хвороб сечостатевої системи.

Матеріали та методи: при виконанні роботи використано статистичний метод. Матеріалами дослідження стали дані галузевої статистичної звітності за період 2013–2014 рр. Отримані результати оброблялися з використанням загальноприйнятих методів.

Результати та обговорення

На початку дослідження були вивчені показники первинної інвалідності внаслідок хвороб сечостатевої системи в Україні серед дорослого населення та населення працездатного віку. Отримані результати наведено в таблиці 1.

За даними таблиці 1 показник визнаних інвалідами в динаміці років дослідження був без змін і склав 0,7 на 10 тисяч дорослого населення та 0,9 на 10 тисяч серед населення працездатного віку.

Далі вивчалось питання, щодо питомої ваги первинної інвалідності дорослого та працездатного населення України внаслідок хвороб сечостатевої системи серед усіх первинно визнаних інвалідами. Отримані результати представлені в таблиці 2.

Таблиця 1

Показники первинної інвалідності внаслідок хвороб сечостатевої системи в Україні 2013–2014 рр.

Число первинно визнаних інвалідами на 10 тисяч дорослого населення		Число первинно визнаних інвалідами на 10 тисяч населення у працездатному віці	
2013	2014	2013	2014
0,7	0,7	0,9	0,9

Таблиця 2

Питома вага первинної інвалідності дорослого та працездатного населення України внаслідок хвороб сечостатевої системи серед усіх первинно визнаних інвалідами, 2013–2014 рр., (%)

2013		2014	
Питома вага первинної інвалідності дорослого населення	Питома вага первинної інвалідності населення у працездатному віці	Питома вага первинної інвалідності дорослого населення	Питома вага первинної інвалідності населення у працездатному віці
1,4	1,6	1,5	1,7

Згідно наведених в таблиці 2 даних за період дослідження, показники що вивчалися мають тенденцію до підвищення. В 2014 році питома вага первинної інвалідності дорослого населення внаслідок хвороб сечостатевої системи склала 1,5%, а питома вага первинної інвалідності населення у працездатному віці – 1,7% відповідно.

Важливим показником при характеристиці первинної інвалідизації населення є структура первинно визнаних інвалідами внаслідок хвороб сечостатевої системи за групами інвалідності. Дані щодо структури первинно визнаних інвалідами серед дорослого населення України в розрізі її регіонів за групами інвалідності наведено в таблиці 3.

За даними, які наведені в таблиці 3 зростає частка визнаних інвалідами першої групи, яка в 2014 році склала 17,9%. Найвищі рівні інвалідизації дорослого населення внаслідок хвороб сечостатевої системи на першу групу інвалідності в загальній структурі інвалідизованих зареєстро-

вано в м. Києві (36,2%), Херсонській (26,4%), Тернопільській (25,9%), Чернігівській (24,5%) та Івано-Франківській (24,2%) областях. Найнижчі показники зареєстровані відповідно в Рівненській (10,3%), Львівській (10,4%), Хмельницькій (11,3%), Вінницькій (11,9%) областях.

На фоні збільшення частки інвалідизованих на першу групу інвалідності, відмічається зниження частки інвалідизованих на другу та третю групи інвалідності з достовірними відмінностями за регіонами країни.

Наступним кроком дослідження було вивчення показників смертності населення України за причини хвороб системи кровообігу. Отримані результати наведені в таблиці 4.

За даними таблиці 4 видно, що найвищий рівень смертності населення реєструється внаслідок злоякісних новоутворень передміхурової залози, який має тенденцію до зменшення і в 2014 році склав 17,760 на 100 тис всього населення в тому числі 18,667 міського та 15, 823 сільського

Таблиця 3

Структура первинно визнаних інвалідами внаслідок хвороб сечостатевої системи серед дорослого населення за групами інвалідності, 2013–2014 рр., (%)

Адміністративні території	2013			2014		
	I	II	III	I	II	III
Україна	15,5	17,7	66,8	17,9	8,4	63,7
Вінницька	6,1	13,1	80,8	11,9	19,3	68,8
Волинська	13,8	6,2	80,0	13,0	14,5	72,5
Дніпропетровська	13,1	16,0	70,9	14,0	20,7	65,3
Донецька	16,3	15,7	68,0	19,5	13,8	66,7
Житомирська	11,4	15,7	72,9	13,2	11,3	75,5
Закарпатська	11,1	3,2	85,7	22,9	3,3	73,8
Запорізька	28,4	12,5	59,1	23,6	22,5	53,9
Івано-Франківська	25,3	12,7	62,0	24,2	10,6	65,2
Київська	20,0	24,0	56,0	23,8	23,8	52,4
Кіровоградська	6,2	24,6	69,2	12,9	15,7	71,4
Луганська	7,0	11,3	81,7	12,0	4,0	84,0
Львівська	12,1	9,7	78,2	10,4	5,9	83,7
Миколаївська	34,0	14,0	52,0	23,9	21,7	54,4
Одеська	18,8	36,6	44,6	17,4	51,3	31,3
Полтавська	10,0	45,7	44,3	12,9	37,1	50,0
Рівненська	10,2	7,4	82,4	10,3	16,5	73,2
Сумська	13,2	8,8	78,0	14,3	9,1	76,6
Тернопільська	21,5	10,8	67,7	25,9	10,3	63,8
Харківська	18,9	23,2	57,9	14,3	16,3	69,4
Херсонська	27,3	14,5	58,2	26,4	22,6	51,0
Хмельницька	14,1	23,9	62,0	11,3	12,9	75,8
Черкаська	15,0	21,8	63,2	21,7	17,4	60,9
Чернівецька	18,9	12,1	69,0	17,4	30,4	52,2
Чернігівська	15,6	8,9	75,5	24,5	10,2	65,3
м. Київ	21,6	35,0	43,3	36,2	24,1	39,7

Смертність населення України внаслідок деяких хвороб сечостатевої системи, 2013–2014 рр. (на 100 тис населення)

Нозологічна форма	2013			2014		
	Все населення	Міське населення	Сільське населення	Все населення	Міське населення	Сільське населення
Злоякісні новоутворення передміхурової залози	18,390	19,264	16,530	17,760	18,667	15,823
Камені сечових шляхів	0,701	0,684	0,715	0,795	0,716	0,861
Гіперплазія передміхурової залози	0,816	0,856	0,731	0,665	0,730	0,524
Злоякісні новоутворення сечового міхура	5,146	5,090	5,249	4,792	4,752	4,878
Злоякісні новоутворення нирки	5,931	6,320	5,081	5,391	5,627	4,871
Злоякісні новоутворення інших статевих статей	0,192	0,196	0,183	0,221	0,238	0,184

населення. На другому місці реєструється смертність населення внаслідок злоякісних новоутворень нирки. Цей показник теж має тенденцію до зменшення і становить 5,391 серед всього населення та 5,627 серед міського і 4,871 серед сільського населення. Третє місце займає смертність населення внаслідок злоякісних новоутворень сечового міхура, яка має тенденцію до зменшення показника і становить відповідно 4,792, 4,752 та 4,878 на 100 тис населення. Найнижчі показники смертності зареєстровані внаслідок каменів сечових шляхів. Цей показник має тенденцію до зростання і в 2014 році зареєстрований на рівні 0,795, 0,716 та 0,861 відповідно.

Висновки

Представлено аналіз первинної інвалідизації дорослого населення та населення працездатного віку внаслідок хвороб сечостатевої системи. Даний показник має тенденцію до зростання. В структурі первинно визнаних інвалідами внаслідок хвороб сечостатевої системи серед дорослого населення за групами інвалідності зростає частка осіб, які інвалідизовані на першу групу інвалідності. Найвищі показники смертності населення України зареєстровано внаслідок злоякісних новоутворень передміхурової залози, нирки та сечового міхура.

Список літератури

1. Європейська база даних «Здоров'я для всіх» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.euro.who.int/hfad?language=Russian>. – Назва з екрану.
2. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2007/gdn/sns/dod_1_06.htm. – Назва з екрану.
3. Чепелевська Л. А. Динаміка смертності населення України на сучасному етапі: регіональний аспект / Л. А. Чепелевська, Ю. Б. Яценко // Україна. Здоров'я нації. – 2013. – 2 (26). – С. 30–34.
4. Чепелевська Л. А. Новітні регіональні тенденції смертності населення України / Л. А. Чепелевська, О. М. Орда // Україна. Здоров'я нації. – 2011. – № 2 (18). – С. 68–73.
5. Чепелевська Л. А. Прогнозні тенденції смертності населення України / Л. А. Чепелевська, О. В. Любінець // Вісн. соц. гігієни та орг. охорони здоров'я України. – 2009. – № 3. – С. 10–15.
6. Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2013 рік / за ред. О. С. Мусія. [монографія] – К., 2014. – 438 с.

Стаття надійшла до редакції 09.11.2015.

Г. А. Слабкий¹, В. В. Бедний²

¹ Ужгородський національний університет

² Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України

ХАРАКТЕРИСТИКА ПЕРВИЧНОЇ ІНВАЛІДИЗАЦІЇ І СМЕРТНОСТІ ВЗРОСЛОГО І ТРУДОСПОСОБНОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ВСЛЕДСТВИЕ БОЛЕЗНЕЙ МОЧЕПОЛОВОЙ СИСТЕМИ

Представлено аналіз первинної інвалідизації дорослого і трудоспособного населення внаслідок хвороб мочеполової системи. Даний показник має тенденцію до збільшення. В струк-

туре первично признаних інвалідами внаслідок захворювань мочеполової системи серед дорослого населення по групах інвалідності збільшується частка осіб, які мають першу групу інвалідності. Приведені показники смертності населення внаслідок захворювань мочеполової системи. Найвищі показники смертності населення України зареєстровані внаслідок злоякісних новоутворень передстатевої залози, нирок і сечового міхура.

Ключові слова: первинна інвалідизація, смертність дорослого і трудоспроможного населення, захворювання мочеполової системи.

G. O. Slabkiy¹, V. V. Bidniy²

¹ Uzhhorod National University

² Ukraine Institute for Strategic Studies MoH Ukraine

CHARACTERISTIC OF PRIMARY INVALIDIZATION AND MORTALITY OF ADULT AND WORKING AGE POPULATION IN UKRAINE AS THE RESULT OF THE DISEASES OF UROGENITAL SYSTEM

Analysis of primary disability of adult population and population of working age as the result of the diseases of urogenital system is presented in the paper. This index shows the tendency increase. The share of persons with the first group of disability recognized is increasing in the structure of persons who were primary recognized as disabled after the diseases of urogenital system among adult population depending on the groups of disability. The indices of population mortality as a result of the diseases of urogenital system are presented in the paper. The highest mortality indices in Ukraine are registered as the result of malignant neoplasms of the prostate, kidneys and urinary bladder.

Keywords: primary invalidization, mortality among adult population and population of working age, diseases of urogenital system.